

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ Й ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ, ЖУРНАЛІСТИКИ ТА МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА СВІТОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ
ІМЕНІ ПРОФЕСОРА ОЛЕГА МІШУКОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри англійської філології
та прикладної лінгвістики
протокол № 2 від 02.09 2025 р.
завідувачка кафедри

(доц. Кіщенко Ю.В.)

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
ІСТОРІЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Освітня програма 035 Філологія

Спеціальність 035.04 Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська)

Галузь знань 03 Гуманітарні науки.

2 КУРС диференційований залік

Івано-Франківськ 2025

Назва освітньої компоненти	Історія англійської мови
Викладач	Кіщенко Юлія Володимирівна
Посилання на сайт	http://www.kspu.edu/About/Faculty/IUkrForeignPhilology/ChairTranslation.aspx
Контактний тел.	
Е-mail викладача:	yukishchenko@ksu.ks.ua
Графік консультацій	кожного вівторка

- 1. Анотація до курсу:** навчальна дисципліна розрахована на години лекційних і семінарських занять з метою обговорення загальної характеристики розвитку англійської мови, генези її виникнення, враховуючи екстралінгвістичні чинники: соціальні, політичні та культурні.
- 2. Мета та цілі курсу:** ознайомлення студентів з основними подіями розвитку англійської мови в синхронії та діахронії, структурою та системою англійської мови, основними результатами історичних процесів, характерних для розвитку мови, причинами та шляхами утворення лінгвальних специфічних особливостей давніх і сучасних германських мов; поглиблення загально-філологічної підготовки майбутніх перекладачів і викладачів.
- 3. Компетентності та програмні результати навчання:**

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії англійської мови.

ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди англійської мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

ПРН 19. Мати навички презентувати самостійно проаналізований й систематизований матеріал теоретичного та/або прикладного характеру в рамках конкретної філологічної дисципліни (теоретичний, практичний аспекти).

4. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Кількість годин	16	14	60

5. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий/ вибірковий
2-й	3-й	Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська	2-й	обов'язкова

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання: ноутбук, проєктор

7. Політика курсу: відвідування лекційних і семінарських занять (неприпустимість пропусків); правила поведінки на заняттях (активна участь, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи); підкріплення відповіді на питання семінарського заняття прикладами з наукових доробків вітчизняних і закордонних учених;

При організації освітнього процесу в Херсонському державному університеті студенти та викладачі діють відповідно до: Положення про самостійну роботу студентів (<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DAcademicServ.aspx>); Положення про організацію освітнього процесу (<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DMethodics/EduProcess.aspx>); Положення про проведення практики студентів (<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DAcademicServ.aspx>); Положення про порядок оцінювання знань студентів (<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DAcademicServ.aspx>); Положення про академічну доброчесність (<http://www.kspu.edu/Information/Academicintegrity.aspx>); Положення про кваліфікаційну роботу (проєкт) студента (<http://www.kspu.edu/About/Faculty/INaturalScience/MFstud.aspx>); Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти (<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DMethodics/EduProcess.aspx>); Положення про порядок і умови обрання освітніх компонент/навчальних дисциплін за вибором здобувачами вищої освіти (<http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DMethodics/EduProcess.aspx>)

Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті, здійснюється відповідно до «Порядку визнання у Херсонському державному університеті. результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти» <https://www.kspu.edu/Legislation/educationalprocessdocs.aspx?lang=uk> Освітні платформи (Udemy, Coursera, Prometheus, EdPro, PlusbyPhysiopedia) погоджено колегіальними органами Херсонського державного університету (протокол Вченої ради університету від 26 серпня 2024 року № 2)

Схема курсу

Тиждень, дата, години	Тема, план, кількість годин (аудиторної та самостійної)	Форма навчаль ного заняття	Список рекомендов аних джерел (за нумерацією розділу 10)	Завдання	Максималь на кількість балів

Модуль 1. Теоретичні аспекти вивчення історії англійської мови. Англійська мова стародавнього періоду

Тиждень А 8 годин (аудиторної роботи) https://new.ksu24.kspu.edu/dashboard	Тема 1: Теоретичні аспекти вивчення історії англійської мови План: 1. Предмет і завдання курсу “Історія англійської мови”. 2. Основні методологічні та лінгвістичні положення курсу. 3. Джерела історії мови. 4. Генеза розвитку мови. 5. Мовні зміни. 6. Причини еволюції мови. (2 години аудиторної роботи)	лекція	Ос. 1,2,4,6,16 Дод. 24	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал, підкріплюючи відповіді ілюстративним матеріалом.	
	Тема 2: Германські мови. План 1. Сучасні германські мови. 2. Ранній період історії германських мов: - східні германські племена; - північні германські племена; - західні германські племена. 3. Мовні ознаки германських мов: - фонетичний склад; - граматичний склад; - словниковий склад. (2 години аудиторної роботи)	лекція	Ос. 4-7, 10 Дод. 25,26	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал, підкріплюючи відповіді ілюстративним матеріалом.	
	Тема 3: Давньоанглійська мова: історичні чинники періоду. План 1. Догерманська Британія. 2. Германські поселення. 3. Події зовнішньої історії. 4. Давньоанглійські діалекти. 5. Давньоанглійські писемні джерела. 6. Давньоанглійська абетка. (2 години аудиторної роботи)	лекція	Ос. 10,12,13,14,16, 18 Дод. 26,28	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал, підкріплюючи відповіді ілюстративним матеріалом.	
	Тема 4: Давньоанглійський період: розвиток фонетичного, граматичного та словникового складів англійської мови.	лекція	Ос. 1,2,4,5,9г.10,12, 20	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал, підкріплюючи відповіді	

	План - Огляд давньоанглійської фонетики. - Система голосних. - Система приголосних. - Граматика англійської мови: -іменник; -займенник; -дієслово; -синтаксис. - Словниковий склад. (2 години аудиторної роботи)		Дод. 26,29,31	ілюстративним матеріалом.	
Тиждень Б 8 годин (аудиторної роботи) 30 годин (самостійної роботи) https://new.ksu24.kspu.edu/dashboard	Тема 1: Теоретичні аспекти вивчення історії англійської мови План: - Предмет і завдання курсу “Історія англійської мови”. - Основні методологічні та лінгвістичні положення курсу. - Джерела історії мови. - Генеza розвитку мови. - Мовні зміни. - Причини еволюції мови. (2 години аудиторної роботи)	семінар	Ос. 1,2,4,6,16 Дод. 24	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал, підкріплюючи відповіді ілюстративним матеріалом.	7 балів
	Тема 1: Теоретичні аспекти вивчення історії англійської мови (6 годин самостійної роботи)	самостійна робота	Ос. 1,2,3,4,6,16 Дод. 24	- Надати дефініції понять “лінгвістична зміна”, “мовний простір”, “лінгвістична ситуація” (конспект). - Написати есе з проблеми еволюції англійської мови (письмово). - Пояснити, чому мовні зміни завжди здійснюються поступово (конспект). - Прокоментувати цитати відомих вчених щодо діяхронічного та	5 балів

				синхронічного розвитку англійської мови (конспект).	
	Тема 2: Германські мови. План 1. Сучасні германські мови. 2. Ранній період історії германських мов: - східні германські племена; - північні германські племена; - західні германські племена. 3. Мовні ознаки германських мов: - фонетичний склад; - граматичний склад; - словниковий склад. (2 години аудиторної роботи)	семінар	Ос. 4-7, 10 Дод. 25,26	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал, підкріплюючи відповіді ілюстративним матеріалом.	7 балів
	Тема 2: Германські мови. (6 годин самостійної роботи)	самостійна робота	Ос. 3,4-7, 10 Дод. 25,26	- Підготувати доповідь на тему: “Сучасні германські мови” (усна відповідь). - Охарактеризувати фонологічну, граматичну та словникову систему сучасних германських мов (у форматі конспекту). - Надати порівняльну характеристику фонологічним законам Вернера та Гримма (реферат). - Прокоментувати таблицю 3 на стор. 38 (підручник під ред. Т.А. Расторгуєвої) (усно).	5 балів
	Тема 3: Хронологічна періодизація історії англійської мови. Стислий огляд періодів (6 годин самостійної роботи)	самостійна робота	Ос. 1,2,3,4,6,9,11 Дод. 24,29	- З’ясувати, яка періодизація валідніша для вивчення історії англійської мови (конспект).	5 балів

				- Описати екстралінгвальні чинники, що вплинули на розвиток того чи того періоду англійської мови (конспект).	
	Тема 3: Давньоанглійська мова: історичні чинники періоду. План 1. Догерманська Британія. 2. Германські поселення. 3. Події зовнішньої історії. 4. Давньоанглійські діалекти. 5. Давньоанглійські писемні джерела. 6. Давньоанглійська абетка. (2 години аудиторної роботи)	семінар	Ос. 10,12,13,14,16, 18 Дод. 26,28	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал, підкріплюючи відповіді ілюстративним матеріалом.	7 балів
	Тема 4: Давньоанглійська мова: історичні чинники періоду. (6 годин самостійної роботи)	самостійна робота	Ос. 3,10,12,13,14,16, 18 Дод. 26,28	- Зробити екскурс екстралінгвальної ситуації догерманської Британії (у форматі доповіді). - Порівняти стародавню англійську абетку з сучасною (у форматі реферату). - Підготувати інформацію про основні чотири давньоанглійські діалекти (у форматі конспекту). - Порівняти систему наголосу у давньоанглійській та сучасній англійській мові (доповідь)	5 балів
	Тема 4: Давньоанглійський період: розвиток фонетичного, граматичного та	семінар	Ос. 1,2,4,5,9г.10,12,	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал,	7 балів

	словникового складів англійської мови. План - Огляд давньоанглійської фонетики. - Система голосних. - Система приголосних. - Граматика англійської мови: -іменник; -займенник; -дієслово; -синтаксис. - Словниковий склад. (2 години аудиторної роботи)		20 Дод. 26,29,31	підкріплюючи відповіді ілюстративним матеріалом.	
	Тема 5: Давньоанглійський період: розвиток фонетичного, граматичного та словникового складів англійської мови. (6 годин самостійної роботи)	самостійна робота	Ос. 1,2,3,4,5,9,10,12, 20 Дод. 26,29,31	- Прокоментувати фонетичний статус давньоанглійських коротких дифтонгів (доповідь). - Пояснити сутність терміну «mutation» (доповідь). - Написати ссе на тему «Морфологічна класифікація іменників» (письмово). - Проаналізувати вплив словникового складу давньоанглійського періоду на сучасний склад англійської мови (усна відповідь)	5 балів
Модуль 2. Англійська мова середнього та нового періодів. Розвиток фонетичної та граматичної систем англійської мови. Генеза словникового складу					
Тиждень А 8 годин (аудиторної роботи) https://new.ksu24.kspu.edu/dashboard	Тема 1: Розвиток національної літературної англійської мови План - Економічна і політична уніфікація. - Розквіт культури; становлення друкарства.	лекція	Ос.1,2,4,6,8,10, 15,17,20 Дод. 24, 27, 28	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал, підкріплюючи відповіді ілюстративним матеріалом.	

	3. Проблеми зовнішньої політики; розповсюдження англійської мови. 4. Розквіт літератури. 5. Становлення письмового й мовного стандартів. (4 години аудиторної роботи)				
	Тема 2: Еволюція фонетичної системи англійської мови 11-18 сторіч План 1. Орфографічні зміни у середньоанглійському періоді. Правила читання. 2. Наголос. 3. Ненаголошені голосні. 4. Кількісні зміни у системі голосних. 5. Великий зсув голосних. 6. Зміни у системі приголосних. (2 години аудиторної роботи)	лекція	Ос. 1,2,4,5,6,9,12,19 Дод.32	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал, підкріплюючи відповіді ілюстративним матеріалом.	
	Тема 3: Еволюція граматичної системи англійської мови 11-18 сторіч План 1. Основні тенденції розвитку граматичної системи: аналітизація англійської мови. 2. Іменник: граматичні категорії. 3. Займенник: класифікація займенників. 4. Розвиток артиклів. 5. Дієслово: розвиток нових граматичних форм та категорій. 6. Зміни у синтаксисі англійської мови. (2 години аудиторної роботи)	лекція	Ос. 1,4,7,12,13,14, 17,19 Дод. 22, 23, 25, 30, 31	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал, підкріплюючи відповіді ілюстративним матеріалом.	
	Тема 4: Розвиток словникового складу англійської мови 12-19 сторіч План 1. Запозичення: французькі, скандинавські. 2. Словотвір. 3. Семантичні зміни. (2 години аудиторної роботи)	лекція	Ос. 1,2,4,6,9,10,11, 16,21 Дод. 24,26,27,31,32	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал, підкріплюючи відповіді ілюстративним матеріалом.	

Тиждень Б 6 годин (аудиторної роботи) 30 годин (самостійної роботи) https://new.ksu24.kspu.edu/dashboard	Тема 1: Розвиток національної літературної англійської мови План 1. Економічна і політична уніфікація. 2. Розквіт культури; становлення друкарства. 3. Проблеми зовнішньої політики; розповсюдження англійської мови. 4. Розквіт літератури. 5. Становлення письмового й мовного стандартів. (2 години аудиторної роботи)	семінар	Ос.1,2,4,6,8,10, 15,17,20 Дод. 24, 27, 28	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал, підкріплюючи відповіді ілюстративним матеріалом.	7 балів
	Тема 1: Розвиток національної літературної англійської мови (8 годин самостійної роботи)	самостійна робота	Ос.1,2,3,4,6,8,10 15,17,20 Дод. 24, 27, 28	- Описати події зовнішньої історії, які вплинули на розвиток національної літературної мови (конспект). - Надати характеристику англійських граматик, які з'явилися у цей період (реферат). - Проаналізувати словник С. Джонсона (презентація). - Порушення латинських традицій при утворенні граматик і словників (конспект).	5 балів
	Тема 2: Еволюція фонетичної системи англійської мови 11-18 сторіч План 1. Орфографічні зміни у середньоанглійському періоді. Правила читання. 2. Наголос. 3. Ненаголошені голосні. 4. Кількісні зміни у системі голосних. 5. Великий зсув голосних. 6. Зміни у системі приголосних.	семінар	Ос. 1,2,4,5,6,9,12,19 Дод.32	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал, підкріплюючи відповіді ілюстративним матеріалом.	7 балів

	(2 години аудиторної роботи)				
	Тема 2: Еволюція фонетичної системи англійської мови 11-18 сторіч (6 години самостійної роботи)	самостійна робота	Ос. 1,2,3,4,5,6,9,12,1 9 Дод.32	- Прокоментувати деякі інтерпретації Великого Зсуву голосних. Довести прикладами, як відбувався розвиток дифтонгів (усна відповідь). - Еволюція приголосних у середньоанглійській та новоанглійській періоди (реферат).	5 балів
	Тема 3: Еволюція граматичної системи англійської мови 11-18 сторіч План 1. Основні тенденції розвитку граматичної системи: аналітизація англійської мови. 2. Іменник: граматичні категорії. 3. Займенник: класифікація займенників. 4. Розвиток артиклів. 5. Дієслово: розвиток нових граматичних форм та категорій. 6. Зміни у синтаксисі англійської мови. (2 години аудиторної роботи)	семінар	Ос. 1,4,7,12,13,14, 17,19 Дод. 22, 23, 25, 30, 31	Самостійно опрацювати теоретичний матеріал, підкріплюючи відповіді ілюстративним матеріалом.	7 балів
	Тема 3: Еволюція граматичної системи англійської мови 11-18 сторіч (8 годин самостійної роботи)	самостійна робота	Ос. 1,3,4,7,12,13,14, 17,19 Дод. 22, 23, 25, 30, 31	- Граматичні категорії частин мови у порівнянні із сучасним станом англійської мови. Граматичні категорії безособових форм дієслова (інфінітив, герундій, дієприкметник) (усна відповідь). - Порівняти систему дієслів сучасної та середньоанглійської мови (у форматі реферату).	5 балів

	Тема 4: Розвиток словникового складу англійської мови 12-19 сторіч (8 годин самостійної роботи)	самостійна робота	Ос. 1,2,3,4,6,9,10,11, 16,21 Дод. 24,26,27,31,32	- Надати характеристику сучасного вокабуляру англійської мови. Навести приклади семантичних змін у сучасній англійській мові (усна відповідь/конспект). - Доповісти про різні типи запозичень в англійській мові 12-19 сторіч й сьогодення (реферат).	5 балів
--	---	-------------------	--	--	---------

9. Система оцінювання та вимоги: участь у роботі впродовж семестру/залік/

Модуль 1. Теоретичні аспекти вивчення історії англійської мови. Англійська мова стародавнього періоду: 53 балів

Модуль 2. Англійська мова середнього та нового періодів. Розвиток фонетичної та граматичної систем англійської мови.

Гене́за словникового складу: 41 балів

Додаткові 6 балів здобувач може одержати за написання есе, конспекту відповіді в форматі A4 Word, створення презентації за темою програми.

Критерії

Вид контролю: поточний.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю студентів, усне опитування, реферат, конспект, есе.

Під час роботи у руслі першого модуля студент може отримати максимум 55 балів за умов виконання усіх заявлених вище вимог.

Під час роботи у руслі другого модуля студент може отримати максимум 45 балів за умов виконання усіх заявлених вище вимог.

Загалом – це 100 балів.

Контроль знань і умінь студентів (поточний і підсумковий) з дисципліни «Історія англійської мови» здійснюється згідно з кредитно-трансферною системою організації освітнього процесу. Рейтинг студента із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою згідно з Положенням про організацію освітнього процесу (URL: <http://www.kspu.edu/About/DepartmentAndServices/DMethodics/EduProcess.aspx>).

Критерії оцінки рівня знань на семінарських заняттях. На семінарських заняттях рівень знань оцінюється: «**відмінно**» – студент дає вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді не менш ніж на 90% запитань, проводить узагальнення і висновки, акуратно оформляє завдання, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати (конспекти) з основних тем курсу; «**добре**»– коли студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді, був присутній на лекціях, має конспект лекцій чи реферати (конспекти) з основних тем курсу; «**задовільно**»– коли студент дає правильну відповідь не менше ніж на 60% питань, або на всі запитання дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки, які виправляє за допомогою викладача. При цьому враховується наявність конспекту за темою завдань та самостійність; «**незадовільно** з можливістю повторного

складання» – коли студент дає правильну відповідь не менше ніж на 35% питань, або на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає грубі помилки. Має неповний конспект лекцій. **Підсумкова (загальна оцінка)** курсу навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове засвоєння теоретичного матеріалу.

Вид контролю: підсумковий.

Форма контролю: диференційований залік

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ І ВМІНЬ СТУДЕНТІВ

ЩОДО ПРЕЗЕНТАЦІЙ

Максимальна кількість балів - 2

Оцінка за шкалою ECTS	Сума балів за 100-бальною шкалою		Оцінка за національною шкалою
A	90-100		відмінно
B	82-89		добре
C	74-81		
D	64-73		задовільно
E	60-63		
FX	35-59		незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34		незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
A (відмінно) 90-100 2 б.	Розміщений матеріал відповідає тематиці проекту. Точно відповідає тематиці, містить дуже важливу інформацію. Інформація структурована. Має чітку, логічно вибудовану структуру. Використання графіків, таблиць. Наявність посилань на використані інформаційні джерела. Оформлення посилань на інформаційні джерела цілком правильні, вичерпні. Зовнішній вигляд роботи, «читаємість» тексту, наочність. Виглядає надзвичайно привабливо. Чітка побудова сторінок. Тексти легко сприймаються. Відповідність дизайну змісту роботи, єдність стилю в оформленні різних частин роботи. Гармонійне поєднання дизайнерських знахідок з ідеєю проекту. Уміння і навички використання комп'ютерних технологій. Використання спецефектів (анімація, звук, графіка). Робота є прикладом		

	високого рівня володіння комп'ютерними технологіями.
В (добре) 82-89 1,6 б.	Розміщений матеріал загалом відповідає тематиці проекту і є досить інформативним. Прослідковується певна структура в розміщенні інформації. Графіки, таблиці представлені в роботі, але не додають інформації, не доповнюють змісту. Не повністю представлені інформаційні джерела або не всі правильно оформлені. Естетичний вигляд дещо поганий недостатньо чітка структура розміщення інформації, не зовсім доречно графіка оформлення. Дизайн не суперечить загальному змісту проекту. Робота дає висновок про достатній рівень умінь і навичок використання комп'ютерних технологій студентами.
С (добре) 74-81 1,2 б.	Дизайн не суперечить загальному змісту проекту. Робота дає висновок про середній рівень умінь і навичок використання комп'ютерних технологій студентами.
D (задовільно) 64-73 0,8 б.	Містить близький за тематикою матеріал але не несе важливої інформативної функції. Важко вловити структуру подання інформації. Графіки і таблиці відсутні. Немає посилань на використані джерела. Естетичний вигляд незадовільний (відсутня чітка структура розміщення інформації, недоречно графіка оформлення). Дизайн зовсім не відповідає тематиці проекту, а інколи навіть іде всупереч загальному змісту. Низький рівень використання різноманітних можливостей комп'ютерних технологій.
Е (задовільно) 60-63 0,4 б.	Структура подання інформації не логічна; супровідна доповідь копіює подання текстової інформації. Дизайн суперечить тематиці. Початковий рівень вживання комп'ютерних методик подання інформації.
FX (незадовільно) з можливістю повторного складання 35-59 0	Презентація не відповідає вимогам щодо оформлення, дизайну, естетичного вигляду.
Г (незадовільно) з обов'язковим	Презентація не підготовлена взагалі.

повторним
вивченням
дисципліни

1-34

0

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ І ВМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ
(УСНА ВІДПОВІДЬ НА СЕМІНАРСЬКОМУ ЗАНЯТТІ / ДОПОВІДЬ)

Максимальна кількість балів - 7

Оцінка за шкалою ECTS	Сума балів за 100-бальною шкалою		Оцінка за національною шкалою
A	90-100		відмінно
B	82-89		добре
C	74-81		
D	64-73		задовільно
E	60-63		
FX	35-59		незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34		незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
A (відмінно) 90-100 = 7 балів	Здобувач правильно, повно, чітко і логічно висвітлює сутність питання; бездоганно апелює до термінів і дефініцій (до 5); наводить приклади; орієнтується в особливостях розвитку того чи того мовного явища у той чи той період розвитку мови; може порівняти лінгвальні властивості мовного явища окремого періоду розвитку англійської мови з сучасним станом розвитку; додає власне підготовлену інформацію, яку не було висвітлено на лекційному занятті, ілюструє її прикладами.		
B (добре) 82-89 = 6 балів	Здобувач правильно і повно, інколи з деякою неточністю та за допомогою пояснювальних питань висвітлює сутність проблеми; зазначає сутність термінів і дефініцій, проте припускаючи неточності та наводить до 4 термінів; наводить приклади, проте не чітко володіє джерелом інформації; орієнтується в особливостях розвитку того чи того мовного явища у той чи той період розвитку мови, проте допускає певні неточності у порівнянні лінгвальних і екстралінгвальних чинників, які вплинули на розвиток англійської мови певного періоду; додає власне підготовлену інформацію, яку не було висвітлено на лекційному занятті, проте не ілюструє її прикладами.		
C (добре)	Здобувач не повно, неточно висвітлює сутність проблеми; зазначає сутність термінів і дефініцій, проте припускаючи неточності та наводить до 3		

74-81 = 5 балів	термінів; наводить приклади, проте не чітко володіє джерелом інформації; орієнтується в особливостях розвитку того чи того мовного явища у той чи той період розвитку мови, не може порівняти лінгвальні (екстралінгвальні чинники), які вплинули на розвиток англійської мови певного періоду; не може прокоментувати зміни, які відбулися у певний період розвитку мови на певному її рівні; не додає власне підготовлену інформацію, яку не було висвітлено на лекційному занятті.
D (задовільно) 64-73 = 4 бали	Здобувач не коректно висвітлює сутність проблеми; не зазначає сутність термінів і дефініцій (до 2 термінів); наводить недостатню кількість прикладів, не чітко володіє джерелом інформації; орієнтується в особливостях розвитку того чи того мовного явища у той чи той період розвитку мови, не наводить жодних прикладів порівнянь лінгвальних (екстралінгвальних чинників), які вплинули на розвиток англійської мови певного періоду; не коментує про стан змін, які відбулися у певний період розвитку мови на певному її рівні; не додає власне підготовлену інформацію, яку не було висвітлено на лекційному занятті.
E (задовільно) 60-63 = 3 бали	Здобувач лише дотримується тезисів лекційного матеріалу; не активний щодо використання термінів і дефініцій (2-3); не посилається на ілюстрації мовного матеріалу реферованих досліджень.
FX (незадовільно) з можливістю повторного складання 35-59= 0 балів	Здобувач не готовий висвітлити сутність питання.
F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни 1-34=0 балів	Здобувач не готовий висвітлити сутність питання.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ І ВМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ

(КОНСПЕКТ / ПИСЬМОВА ВІДПОВІДЬ)

Деякі теми самостійної роботи, які пропонується виконати у форматі конспекту, оцінюються максимум в 2 бали. Ці показники є максимальними в системі оцінювання. **Формат «письмова відповідь» оцінюється максимум в 2 бали.**

Оцінка за шкалою ECTS	Сума балів за 100-бальною шкалою		Оцінка за національною шкалою
A	90-100		відмінно
B	82-89		добре
C	74-81		задовільно
D	64-73		незадовільно з можливістю повторного складання
E	60-63		незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
FX	35-59		
F	1-34		
A (відмінно) 90-100 2 б.	Здобувач правильно, повно, чітко і логічно висвітлює сутність питання; бездоганно апелює до термінів і дефініцій (до 10); наводить приклади; орієнтується в різних напрямках дослідження того чи того мовного явища у певний період розвитку англійської мови.		
B (добре) 82-89 1,6 б.	Здобувач правильно і повно, інколи з деякою неточністю висвітлює сутність проблеми; зазначає сутність термінів і дефініцій, проте припускаючи неточності та наводить до 8 термінів; наводить приклади, проте не чітко володіє джерелом інформації; орієнтується в різних напрямках дослідження того чи того мовного явища, проте не зазначає період розвитку, у межах якого висвітлюється питання.		
C (добре) 74-81 1,2 б.	Здобувач не повно, неточно висвітлює сутність проблеми; зазначає сутність термінів і дефініцій, проте припускаючи неточності та наводить до 6 термінів; наводить приклади, проте не чітко володіє джерелом інформації; не точно орієнтується в різних напрямках дослідження того чи того мовного явища, не зазначаючи рівня мови, на якому відбулися зміни, не коментує дані, наведені у таблицях підручників.		

D (задовільно) 64-73 0,8 б.	Здобувач не коректно висвітлює сутність проблеми; не зазначає сутність термінів і дефініцій (до 4 термінів); наводить недостатню кількість прикладів, не чітко володіє джерелом інформації; не точно орієнтується в різних напрямках дослідження того чи того мовного явища, не зазначаючи ані етап розвитку англійської мови, її рівень, не припускається до коментарів та цитат відомих науковців щодо проблеми вивчення.
E (задовільно) 60-63 0,4 б.	Відповідь базується лише на тезисах окремих (1-2) джерел; відсутність посилань на реферовані дослідження; непоінформованість ілюстраціями проєктів, у межах яких висвітлювалося те чи те мовне явище; немає посилань на науковців різних наукових напрямів (вітчизняних і закордонних).
FX (незадовільно) з можливістю повторного складання 35-59 0/0	Здобувач не надав відповідь у форматі конспекту (письмової відповіді).
F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни 1-34 0/0	Здобувач не надав відповідь у форматі конспекту (письмової відповіді).

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ І ВМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ
(НАПИСАННЯ ЕСЕ)**

Формат есе максимально оцінюється в 2 бали.

Оцінка за шкалою ECTS	Сума балів за 100-бальною шкалою		Оцінка за національною шкалою
A	90-100		відмінно
B	82-89		добре
C	74-81		
D	64-73		задовільно
E	60-63		
FX	35-59		незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34		незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
A (відмінно) 90-100 2 б.	Здобувач самостійно створює яскраве, оригінальне за думкою та оформленням висловлення відповідно до мовленнєвої ситуації; повно, вичерпно висвітлює тему; вправно формулює тезу; аналізує різні погляди на той самий предмет, наводить два доречні аргументи, використовує набуту з різних джерел інформацію для розв'язання певних мовленнєвих проблем; приклади переконливі, конкретизовані; цілісний, послідовний і несуперечливий розвиток думки (логічність і послідовність викладу); висновок відповідає запропонованій темі й органічно впливає зі сформульованої тези, аргументів і прикладів; робота відзначається багатством слововживання та художньою цінністю.		
B (добре) 82-89 1,6 б.	Здобувач самостійно будує послідовний, повний текст, ураховує комунікативне завдання; вправно формулює тезу; аргументовано, чітко висловлює власну думку, зіставляє її з думками інших, наводить два доречні й переконливі аргументи для обґрунтування тієї чи тієї позиції з огляду на необхідність розв'язувати певні мовленнєві проблеми; приклади конкретизовані; робота відзначається багатством словника, точністю слововживання, стилістичною єдністю, граматичною різноманітністю; висновок відповідає запропонованій темі й впливає зі сформульованої тези, аргументів і прикладів.		

С (добре) 74-81 1,2 б.	Здобувач самостійно будує послідовний, повний текст, ураховує комунікативне завдання, чітко формулює тезу; певним чином аргументує різні погляди на проблему, наводить два доречні й переконливі аргументи, приклади; неординарна побудова твору, робота відзначається багатством словника, граматичною правильністю, дотриманням стильової єдності й виразності тексту, але за одним із критеріїв допущено помилку; висновок відповідає запропонованій темі й впливає зі сформульованої тези, аргументів і прикладів.
D (задовільно) 64-73 0,8 б.	Здобувач самостійно будує достатньо повне, осмислене висловлення, загалом ґрунтовно висвітлює тему, формулює тезу, що відповідає запропонованій темі; наводить один доречний аргумент; приклад не конкретизований; висновок не відповідає запропонованій темі; трапляються недоліки за трьома показниками: невміння пов'язати предмет обговорення із сучасністю, не добирає переконливі докази для обґрунтування певного явища, відносно багатство словникового запасу, робота не відзначається різноманітністю та чіткістю слововживання.
Е (задовільно) 60-63 0,4 б.	Здобувач не вміє висловити власну думку, не робить висновків, відходить від теми есе; мова бідна, позбавлена певних граматичних і лексичних патернів; не дотримання правил граматики англійської мови.
FX (незадовільно) з можливістю повторного складання 35-59	Здобувач не надав відповідь у форматі есе.
F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни 1-34	Здобувач не надав відповідь у форматі есе.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ І ВМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ
(УСНА ВІДПОВІДЬ – МОДУЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ)

Деякі теми самостійної роботи, які пропонується виконати у форматі усної відповіді, **оцінюються максимум в 5 балів**. Ці показники є максимальними в системі оцінювання.

Оцінка за шкалою ECTS	Сума балів за 100-бальною шкалою		Оцінка за національною шкалою
A	90-100		відмінно
B	82-89		добре
C	74-81		
D	64-73		задовільно
E	60-63		
FX	35-59		незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34		незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
A (відмінно) 90-100 5 балів	Здобувач правильно, повно, чітко і логічно висвітлює сутність питання; бездоганно апелює до термінів і дефініцій (до 5); наводить приклади; орієнтується в особливостях розвитку того чи того мовного явища у той чи той період розвитку мови; може порівняти лінгвальні властивості мовного явища окремого періоду розвитку англійської мови з сучасним станом розвитку; додає власне підготовлену інформацію, яку не було висвітлено на лекційному занятті, ілюструє її прикладами.		
B (добре) 82-89 4 бали	Здобувач правильно і повно, інколи з деякою неточністю та за допомогою пояснювальних питань висвітлює сутність проблеми; зазначає сутність термінів і дефініцій, проте припускаючи неточності та наводить до 4 термінів; наводить приклади, проте не чітко володіє джерелом інформації; орієнтується в особливостях розвитку того чи того мовного явища у той чи той період розвитку мови, проте допускає певні неточності у порівнянні лінгвальних і екстралінгвальних чинників, які вплинули на розвиток англійської мови певного періоду; додає власне підготовлену інформацію, яку не було висвітлено на лекційному занятті, проте не ілюструє її прикладами.		

С (добре) 74-81 3 бали	Здобувач не повно, неточно висвітлює сутність проблеми; зазначає сутність термінів і дефініцій, проте припускаючи неточності та наводить до 3 термінів; наводить приклади, проте не чітко володіє джерелом інформації; орієнтується в особливостях розвитку того чи того мовного явища у той чи той період розвитку мови, не може порівняти лінгвальні (екстралінгвальні чинники), які вплинули на розвиток англійської мови певного періоду; не може прокоментувати зміни, які відбулися у певний період розвитку мови на певному її рівні; не додає власне підготовлену інформацію, яку не було висвітлено на лекційному занятті.
Д (задовільно) 64-73 2 бали	Здобувач не коректно висвітлює сутність проблеми; не зазначає сутність термінів і дефініцій (до 2 термінів); наводить недостатню кількість прикладів, не чітко володіє джерелом інформації; орієнтується в особливостях розвитку того чи того мовного явища у той чи той період розвитку мови, не наводить жодних прикладів порівнянь лінгвальних (екстралінгвальних чинників), які вплинули на розвиток англійської мови певного періоду; не коментує про стан змін, які відбулися у певний період розвитку мови на певному її рівні; не додає власне підготовлену інформацію, яку не було висвітлено на лекційному занятті.
Е (задовільно) 60-63 1 бал	Здобувач лише дотримується тезисів лекційного матеріалу; не активний щодо використання термінів і дефініцій (2-3); не посилається на ілюстрації мовного матеріалу реферованих досліджень.
FX (незадовільно) з можливістю повторного складання 35-59= 0 балів	Здобувач не готовий висвітлити сутність питання.
F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни 1-34=0 балів	Здобувач не готовий висвітлити сутність питання.

10. Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основні

1. Верба Л.Г. Історія англійської мови : навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. Вінниця : Нова книга, 2012. 296 с.
2. Методичні рекомендації та практичні завдання з курсу „Історія англійської мови”. Херсон: ХДПІ, 2013. 68 с.
3. Селігей П.О. З історії пуризму в англійській літературній мові. *Мовознавство*. 2017. № 5. С. 3-18.
4. Студенець Г.І. Історія англійської мови. Матеріали до лекцій та дискурсів. Завдання до семінарів та самостійної роботи студентів. Ч. 1, 2. Київ, 2019. 118 с.
5. Хаймович Б.С. Стислий курс історії англійської мови. К. : Наукова думка, 2018. 66 с.
6. Шахрай О.Б. Короткий історичний довідник з фонетики і морфології англійської мови. К. : Наукова думка, 2019. 56 с.
7. Baugh A.C., Cable Th. A History of the English Language. Fifth Edition. London : Routledge, 2012. 447 p.
8. Bragg M. The Adventure of English: The Biography of a Language. NY : Arcade Publishing, 2011. 322 p.
9. Brook G.S. A History of the English Language. L., 2017. 167 p.
10. Gelderen E. A History of the English Language. John Benjamins Publishing Company. Amsterdam/Philadelphia. 2016. 187 p.
11. Hogg R., Denison D. A History of the English Language. Cambridge : Cambridge University Press, 2016. 495 p.
12. The Cambridge History of the English Language Cambridge: Vols. 1-6. Cambridge : Cambridge University Press, 2015-2018. 365 p.

Допоміжні

13. English Vocabulary in use: pre-intermediate and intermediate; Stuart Redman : Cambridge University Press, 2017. 200 p.
14. English Vocabulary in use: upper-intermediate and advanced; Michael McCarthy, Felicity O'Dell: Cambridge University Press, 2014. 200 p.
15. Fisiak J. An Outline History of English. Vol. 1. External History. Poznan, 2013. 58 p.
16. The Cambridge History of the English Language. Vol. 1-2. Cambridge : CUP, 2012. 987 p.
17. Jespersen O. Growth and Structure of English. N.Y., 2019. 69 p.
18. Nist J. A Structural History of English. – Oxford, 2021. 89 p.
19. Oxford Guide to British and American culture for learners of English / Editor Jonathan Crowther, Kathryn Kavanagh. Oxford : Oxford University Press, 2019. 600 p.

20. Rot S. Old English. Budapest, 2012. 99 p.

21. Sweet H. A New English Grammar, Logical and Historical, 1-2. Oxford, 2018. 456 p.

Інформаційні ресурси

22. The History of English. URL: <http://historyofenglishpodcast.com>.

23. You tube channel : BBC Documentary.